

høist forunderligt, om man stædetfor en Taxation, der grundede sig paa sande og factiske Data, vilde sætte en, som var baseret paa et løst Skøn. Dette kan dog umuligt være Meningen, og altsaa maa Ministeren fra hver Stiftelses Overbestyrelse indhente factiske Dplysninger om Eiendommens Beskaffenhed, om dens Kulturtilstand, om de onera, der muligvis kunne hvile paa den, kort sagt om alle de Data, der bestemme en saadan Eiendoms Værdi. Det er altsaa vist, at naar Udvalget i § 3 har draget Grundlinierne for Taxationen, er dette i Grunden ikke Andet end at antyde, hvad Ministeriet ligesom maa støtte Ansættelsen af Værdien paa; og at Brugeren er tilstede og er tillagt en Indflydelse paa Afgjørelsen af den endelige Afveining af de enkelte Værdier, der give den samlede Sum, finder jeg dog ikke at være Noget, hvoraf man kan udlede, at man derved tillægger ham en Medbestemmelsesret; nei, det stæer for at fremme Overgangen; thi naar han stæer, at de andre to, deels af Ministeriet deels af Stiftelsen valgte Medlemmer paa Basis af de Grundlinier, som indeholdes i § 3 og de øvrige Dplysninger, der ere tilstede i Archivet, eller gives af Godsforvalteren eller af den, der nærmest har forestaaet Stiftelsen, og naar det bevises ham, at det forholder sig rigtigt, at Eiendommen maa have en vis bestemt Værdi, saa kan han gjøre sine Modbemærkninger; han kan sige: Jeg erkjender ikke, at det er ganske rigtigt, her er en Dplysning om Eiendommene, som ikke er tagen med, og han kan endelig ogsaa sætte sin Stemme mod de andre To. Ere de forenede, kan han dog ikke faae nogen overveienende Indflydelse, og ere de det ikke, men forener den ene sig med ham, saa er der stor Sandsynlighed for, at hans Ansættelse er baseret paa noget Factisk. Jeg kan saaledes ingenlunde see, at der i den Naade, hvorpaa man i Lovudkastet gaar frem med Taxationen, ligger Noget, som man kan kalde en Aerkjendelse af en Medbestemmelsesret; der ligger kun deri en Aerkjendelse af, at det for at fremme Overgangen og for at Prisen kan blive sat paa en Naade, som baade Brugeren og Stiftelsen kunne være tjente med, er godt, at Brugeren har en Stemme med, deels for at skaffe

de fornødne Dplysninger tilveie, deels ogsaa for at hans Stemme kan tages med i Betragtning, naar Prisen sættes. I ethvert Fald vil, som sagt, Ministeriet ikke kunne undgaae at gjøre noget lignende, og ved Forslaget, som det foreligger, opnaaes der desuden en større Offentlighed, det Hele blive mere tilgængeligt for Enhver, der fra Stiftelsens Side troer at kunne anstille en Kritik over Taxationen. Den ærede Rigsdagsmand fremhævede tillige i sit sidste Foredrag, at det dog i og for sig var underligt at taxere en Eiendom, saa længe Fæstet eller Leiecontracten ikke var udløbet; ja, der have vi det, der skinner den ærede Rigsdagsmands egentlige Tanke igjennem. Han tænker som saa: Jeg har rigtignok selv ved § 8 foreslaet, at Ministeren skal sætte Priserne paa disse Eiendomme, men jeg gaar da ud fra, at Ingen tager dem til de saaledes efter et Skøn ansatte Priser; det Tjenligste vil være, at Ingen byder paa Eiendommen, saa faaer jeg dog det Princip sat igjennem, som jeg i Grunden holder meest af, nemlig at Eiendommen først sælges ved Fæstledighed eller ved Leiecontractens Udløb. Man kan saaledes ikke godt, idetmindste kan jeg det ikke, Andet end antage, at den Sætning, som den ærede Rigsdagsmand har ladet indskyde i sit Endringsforslag under Nr. 1 „efterhaanden som det bliver fæstledigt eller de nugældende Leiecontracter udløbe“, er bygget paa den nævnte Grundansættelse hos ham, og naar der i hans Forslag under Nr. 7 til § 8 er indkommet den Bestemmelse, at Ministeren skal sætte en Pris, som sag i et Aar er gjældende for Brugeren, saa har det dog maastee været hans Tanke, at denne Pris gjerne kunde sættes, men at det factisk ikke vil have nogen Betydning, idet ingen Fæster vil give den saaledes ansatte Pris. Jeg troer nu, man maa stude, at der ved Udcastets § 8 i det Væsentlige er sørget for, at den virkelige Værdi kommer frem, og at Stiftelserne komme til deres fulde Ret. Den ærede Rigsdagsmand siger, at Ministeriet efter hans Forslag kan vælge, og at det bør have den Magt, da det skal være ansvarligt; ja, det er vel saa, men et Ministeriums Varighed beroer jo ikke paa Rigsdagens Afgjørelse, og